

BÙI MINH HIỀN – NGUYỄN VŨ BÍCH HIỀN (ĐỒNG CHỦ BIÊN)

QUẢN LÝ
và LÃNH ĐẠO
NHÀ TRƯỞNG

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

BÙI MINH HIẾN – NGUYỄN VŨ BÍCH HIẾN (Đồng Chủ biên)
HỨA HOÀNG ANH – NGUYỄN VĂN ANH – NGUYỄN THỊ THU HÀNG
VŨ THỊ MAI HƯỜNG – HOÀNG THỊ KIM HUỆ – PHẠM NGỌC LONG
NGUYỄN THỊ MINH NGUYỆT – NGUYỄN THỊ YẾN PHƯƠNG – TRỊNH THỊ QUỲ

QUẢN LÝ VÀ LÃNH ĐẠO NHÀ TRƯỜNG

NHÀ XUẤT BẢN ĐẠI HỌC SƯ PHẠM

UNIVERSITY OF EDUCATION PUBLISHING HOUSE

QUẢN LÝ VÀ LÃNH ĐẠO NHÀ TRƯỜNG

Tác giả: Bùi Minh Hiến – Nguyễn Vũ Bích Hiến (Đồng Chủ biên)
Hứa Hoàng Anh – Nguyễn Văn Anh – Nguyễn Thị Thu Hằng
Vũ Thị Mai Hương – Hoàng Thị Kim Huệ – Phạm Ngọc Long
Nguyễn Thị Minh Nguyệt – Nguyễn Thị Yến Phương – Trịnh Thị Quý

Đơn vị: Khoa Quản lý giáo dục – Trường Đại học Sư phạm Hà Nội

Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế: ISBN 978-604-54-2477-3

Bản quyền xuất bản thuộc về Nhà xuất bản Đại học Sư phạm.
Mọi hình thức sao chép toàn bộ hay một phần hoặc các hình thức phát hành
mà không có sự cho phép trước bằng văn bản
của Nhà xuất bản Đại học Sư phạm đều là vi phạm pháp luật.

*Chúng tôi luôn mong muốn nhận được những ý kiến đóng góp của quý vị độc giả
để sách ngày càng hoàn thiện hơn. Mọi góp ý về sách, liên hệ về bản thảo và dịch vụ bản quyền
xin vui lòng gửi về địa chỉ email: kehoach@nxbdhsp.edu.vn*

Mã số: 02.01.02/08 - GT 2015

MỤC LỤC

	Trang
LỜI NÓI ĐẦU	7
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ QUẢN LÝ VÀ LÃNH ĐẠO NHÀ TRƯỜNG.....	11
1.1. Một số vấn đề cơ bản về nhà trường.....	11
1.2. Quản lý nhà trường.....	31
1.3. Lãnh đạo nhà trường.....	45
1.4. Những yêu cầu đối với người hiệu trưởng trong vai trò vừa là nhà lãnh đạo vừa là người quản lý nhà trường.....	54
CHƯƠNG 2: MÔ HÌNH LÝ THUYẾT VỀ QUẢN LÝ DỰA VÀO NHÀ TRƯỜNG.....	65
2.1. Bối cảnh ra đời quản lý dựa vào nhà trường.....	65
2.2. Cơ sở hình thành quản lý dựa vào nhà trường.....	68
2.4. Các mối quan hệ trong ra quyết định của quản lý dựa vào nhà trường.....	75
2.5. Các quy tắc cơ bản để áp dụng quản lý dựa vào nhà trường.....	78
2.6. Thực tiễn quản lý dựa vào nhà trường trên thế giới.....	86
CHƯƠNG 3: PHÁT TRIỂN CHƯƠNG TRÌNH NHÀ TRƯỜNG THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC	102
3.1. Khái niệm chương trình giáo dục.....	102
3.2. Khái niệm chương trình nhà trường.....	108
3.3. Phát triển chương trình nhà trường.....	109
3.4. Quan điểm phát triển chương trình nhà trường theo tiếp cận năng lực.....	111
3.5. Quy trình phát triển chương trình nhà trường theo tiếp cận năng lực.....	119
3.6. Định hướng phát triển chương trình giáo dục nhà trường phổ thông Việt Nam theo tiếp cận năng lực.....	133
CHƯƠNG 4: PHÁT TRIỂN NĂNG LỰC TỰ CHỦ CHUYÊN MÔN TRONG QUẢN LÝ ĐỘI NGŨ GIÁO VIÊN.....	136
4.1. Khái niệm năng lực tự chủ chuyên môn của giáo viên.....	136
4.2. Vai trò năng lực tự chủ chuyên môn của giáo viên.....	140
4.3. Nguyên nhân cản trở năng lực tự chủ chuyên môn của giáo viên.....	141
4.4. Quản lý phát triển năng lực tự chủ chuyên môn cho giáo viên.....	146

CHƯƠNG 5: TIẾP CẬN LÃNH ĐẠO DẠY HỌC

TRONG QUẢN LÝ NHÀ TRƯỜNG CỦA HIỆU TRƯỞNG 168

- 5.1. Khái niệm lãnh đạo dạy học 169
- 5.2. Vai trò lãnh đạo dạy học của hiệu trưởng nhà trường 171
- 5.3. Một số chỉ dẫn quản lý nhà trường
theo tiếp cận lãnh đạo dạy học của hiệu trưởng 175

CHƯƠNG 6: ĐỔI MỚI ĐÁNH GIÁ TRONG LỚP HỌC

THEO QUAN ĐIỂM VÌ SỰ TIẾN BỘ CỦA NGƯỜI HỌC 189

- 6.1. Xu hướng đổi mới đánh giá vì sự tiến bộ của người học 189
- 6.2. Đánh giá trong lớp học 192
- 6.3. Yêu cầu đối với đánh giá trong lớp học 199
- 6.4. Phương pháp đánh giá trong lớp học 200
- 6.5. Hình thức đánh giá trong lớp học 203
- 6.6. Các kĩ thuật đánh giá trong lớp học 209
- 6.7. Tiến trình đánh giá trong lớp học 223
- 6.8. Quản lý đánh giá hoạt động học tập của học sinh
theo quan điểm vì sự tiến bộ của người học 224

CHƯƠNG 7: QUẢN LÝ CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC 228

- 7.1. Một số vấn đề cơ bản trong quản lý chất lượng giáo dục 228
- 7.2. Mô hình quản lý chất lượng ISO 248
- 7.3. Mô hình quản lý chất lượng tổng thể 253

CHƯƠNG 8: QUẢN LÝ NGUỒN NHÂN LỰC TRONG NHÀ TRƯỜNG 266

- 8.1. Các khái niệm cơ bản 266
- 8.2. Mô hình quản lý nguồn lực con người trong tổ chức 269
- 8.3. Vai trò của quản lý nguồn nhân lực trong nhà trường 273
- 8.4. Phân cấp trách nhiệm quản lý nguồn nhân lực trong nhà trường 273
- 8.5. Nội dung quản lý nguồn nhân lực trong nhà trường 274

**CHƯƠNG 9: QUẢN LÝ TÀI CHÍNH TRƯỜNG PHỔ THÔNG
THEO ĐỊNH HƯỚNG TĂNG QUYỀN TỰ CHỦ VÀ TRÁCH NHIỆM XÃ HỘI 288**

9.1. Khái lược về quá trình giao quyền tự chủ về tài chính
cho các nhà trường công lập 289

9.2. Quản lý tài chính trường phổ thông công lập theo định hướng tự chủ
và trách nhiệm xã hội..... 297

9.3. Nghiệp vụ quản lý tài chính trường trung học phổ thông
theo định hướng tự chủ và trách nhiệm xã hội 308

9.4. Các yếu tố ảnh hưởng đến hiệu quả của quản lý tài chính
theo quan điểm tự chủ và trách nhiệm xã hội 326

**CHƯƠNG 10: VĂN HOÁ NHÀ TRƯỜNG THẾ KỈ XXI
VÀ VAI TRÒ CỦA NGƯỜI HIỆU TRƯỞNG 333**

10.1. Văn hoá nhà trường và các cấp độ của văn hoá nhà trường 334

10.2. Vai trò của văn hoá nhà trường 340

10.3. Xây dựng văn hoá nhà trường 345

10.4. Xây dựng nhà trường thành tổ chức biết học hỏi trong thế kỉ XXI 359

**CHƯƠNG 11: TÌNH HUỐNG VÀ CÁCH XỬ LÝ
MỘT SỐ TÌNH HUỐNG QUẢN LÝ NHÀ TRƯỜNG 376**

11.1. Tổng quan về tình huống quản lý nhà trường 376

11.2. Một số tình huống quản lý giáo dục cụ thể..... 376